

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

10 päivänä toukokuuta 2017**

Ennakkoratkaisupyyntö — Euroopan unionin virkamies — Henkilöstösäännöt —
Pakollinen kuuluminen Euroopan unionin toimielinten sosiaaliturvajärjestelmään —
Jäsenvaltiossa saadut kiinteistötulot — Yleisen sosiaalimaksun, sosiaalimaksun ja sosiaalimaksun
lisämaksujen periminen jäsenvaltion oikeuden nojalla — Osallistuminen kyseisen jäsenvaltion
sosiaaliturvan rahoitukseen

Asiassa C-690/15,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka cour administrative d'appel de Douai (Douain hallintoasioiden muutoksenhakutuomioistuin, Ranska) on esittänyt 14.12.2015 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 21.12.2015, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Wenceslas de Lobkowicz

vastaan

Ministère des Finances et des Comptes publics,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti K. Lenaerts, varapresidentti A. Tizzano, jaostojen puheenjohtajat R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, M. Berger ja A. Prechal sekä tuomarit C. Toader, M. Safjan, D. Šváby, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund ja F. Biltgen (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: P. Mengozzi,

kirjaaja: hallintovirkamies V. Giacobbo-Peyronnel,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 18.10.2016 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Wenceslas de Lobkowicz, edustajanaan G. Hannotin, avocat,
- Ranskan hallitus, asiamiehinään G. de Bergues, D. Colas, R. Coesme ja D. Segoin,
- Euroopan komissio, asiamiehinään D. Martin ja G. Gattinara,

kuultuaan julkisasiamiehen 6.12.2016 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee unionin oikeuden tulkintaa sen selvittämiseksi, onko unionin oikeudessa olemassa samankaltaista yhden sovellettavan lainsäädännön periaatetta kuin se, joka esitetään sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 118/97 (EYVL 1997, L 28, s. 1) ja sellaisena kuin se on muutettuna 8.2.1999 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 307/1999 (EYVL 1999, L 38, s. 1) (jäljempänä asetus N:o 1408/71), ja sittemmin sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29.4.2004 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 883/2004 (EUVL 2004, L 166, s. 1 ja oikaisu EUVL 2004, L 200, s. 1), sellaisena kuin unionin tuomioistuin on sitä tulkinnut 26.2.2015 antamassaan tuomiossa de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123).
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat eläkkeellä oleva Euroopan komission virkamies Wenceslas de Lobkowicz ja ministère des Finances et des Comptes publics (Ranskan valtiovarainministeriö) ja joka koskee sosiaalimaksuja, joita de Lobkowiczilta on vuosina 2008–2011 peritty Ranskassa saaduista kiinteistötuloista.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 EU-, EUT- ja EHTY-sopimusten liitteenä olevan Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan (N:o 7) (EUVL 2010, C 83, s. 266; jäljempänä pöytäkirja) 12 artiklan sanamuoto on seuraava:

”Niillä edellytyksillä ja noudattaen sitä menettelyä, jonka Euroopan parlamentti ja neuvosto vahvistavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen annetuilla asetuksilla ja asianomaisia toimielimiä kuultuaan, unionin virkamiehet ja muu henkilöstö ovat velvollisia maksamaan unionille veroa unionin heille maksamista palkoista ja palkkioista.

He eivät maksa kansallista veroa unionin maksamista palkoista ja palkkiosta.”

- 4 Pöytäkirjan 13 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Sovellettaessa tuloverotusta, varallisuusverotusta ja perintöverotusta sekä kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi unionin jäsenvaltioiden välillä tehtyjä yleissopimuksia unionin niiden virkamiesten ja sen muun henkilöstön kotipaikan, jotka hoitaakseen tehtävänsä unionin palveluksessa muuttavat asumaan muun jäsenvaltion alueelle kuin siihen jäsenvaltioon, jossa heidän verotuksellinen kotipaikkansa oli heidän ryhtyessä hoitamaan tehtäviään unionissa, katsotaan sekä maassa, jossa he tosiasiallisesti asuvat että maassa, jossa heillä on verotuksellinen kotipaikka, olevan edelleen viimeksi mainitussa maassa – –

– –”

- 5 Pöytäkirjan 14 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Euroopan parlamentti ja neuvosto vahvistavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen annetuilla asetuksilla ja asianomaisia toimielimiä kuultuaan unionin virkamiehiä ja muuta henkilöstöä koskevan sosiaalietuusjärjestelmän.”

- 6 Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavat henkilöstösäännöt (jäljempänä henkilöstösäännöt) ja Euroopan unionin muuhun henkilöstöön sovellettavat palvelussuhteen ehdot on vahvistettu Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja näiden yhteisöjen muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen vahvistamisesta ja komission virkamiehiin väliaikaisesti sovellettavista erityistoimenpiteistä 29.2.1968 annetulla neuvoston asetuksella (ETY, Euratom, EHTY) N:o 259/68 (EYVL 1968, L 56, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 18.12.2008 annetulla neuvoston asetuksella (EY, Euratom) N:o 1324/2008 (EUVL 2008, L 345, s. 17).
- 7 Henkilöstösääntöjen 72 artiklassa säädetään seuraavaa:
- ”1. Sairautapauksessa virkamiehen – – sairauskulut korvataan 80 prosentin enimmäismäärään asti [unionin] toimielimien yhteisellä päätöksellä antaman säädöksen perusteella henkilöstösääntökomitean annettua lausuntonsa. – –
- –
- Virkamies maksaa tämän vakuutuksen kattamiseksi tarpeellisista kuluista kolmanneksen, kuitenkin niin, että tämä osuus voi olla enintään 2 prosenttia virkamiehen peruspalkasta.
- –”
- 8 Henkilöstösääntöjen 73 artiklan sanamuoto on seuraava:
- ”1. Henkilöstösääntökomitean lausunnon saamisen jälkeen tehdyllä [Euroopan] unionin toimielinten yhteisellä sopimuksella vahvistetuissa määräyksissä vahvistetuin edellytyksin virkamies on tehtäviensä aloittamispäivästä lähtien vakuutettu ammattitautien ja tapaturmien varalta. Hänen on osallistuttava 0,1 prosentilla peruspalkastaan vapaa-ajan riskit kattavan vakuutuksen maksamiseen.
- –”
- 9 Henkilöstösääntöjen 83 artiklassa säädetään seuraavaa:
- ”1. Tämän eläkejärjestelmän mukaiset etuudet maksetaan [unionin] talousarviosta. Jäsenvaltiot takaavat yhteisesti etuuksien maksamisen kyseisten menojen rahoittamiseksi vahvistetun jakoperusteen mukaisesti.
- –
2. Virkamiehet maksavat kolmanneksen tämän eläkejärjestelmän rahoituksesta. Eläkemaksun määräksi vahvistetaan 10,9 prosenttia asianomaisen peruspalkasta; 64 artiklassa säädettyjä korjauskertoimia ei oteta huomioon. Kyseinen maksu vähennetään kuukausittain asianomaisen palkasta. – –
- –”
- 10 Edellä mainitussa 83 artiklan 2 kohdassa säädettyä maksuprosenttia mukautetaan vuosittain. Pääasiassa kyseessä olevina vuosina 2009–2011 maksuprosentiksi säädettiin 1.7.2009 11,3 prosenttia, 1.7.2010 11,6 prosenttia ja 1.7.2011 11 prosenttia.
- 11 Asetuksen N:o 1408/71 2 artiklan 1 kohdan mukaan kyseistä asetusta ”sovelletaan palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja opiskelijoihin, jotka kuuluvat tai ovat kuuluneet yhden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön piiriin ja jotka ovat jäsenvaltion kansalaisia tai jotka ovat valtiottomia henkilöitä tai pakolaisia, jotka asuvat jäsenvaltion alueella, sekä heidän perheenjäseniinsä tai jälkeensä jäseniinsä”.

- 12 Mainitun asetuksen 13 artiklan 1 kohdassa säädetään, että ”henkilöt, joihin tätä asetusta sovelletaan, ovat vain yhden jäsenvaltion lainsäädännön alaisia. Tämä lainsäädäntö määrätään tämän osaston säännösten mukaisesti”.
- 13 Asetus N:o 1408/71 kumottiin 1.5.2010 lähtien, jolloin asetus N:o 883/2004 tuli voimaan. Asetuksen N:o 1408/71 2 artiklan 1 kohdan ja 13 artiklan 1 kohdan sanamuodot ovat kuitenkin sisällöltään samat kuin asetuksen N:o 883/2004 2 artiklan 1 kohdan ja 11 artiklan 1 kohdan sanamuodot.

Ranskan oikeus

- 14 Sosiaaliturvalain (code de la sécurité sociale) L. 136-6 §:n, sellaisena kuin sitä sovellettiin pääasian tosiseikkoihin, mukaan luonnollisilta henkilöiltä, joilla on yleisen verolain (code général des impôts) 4 B §:ssä tarkoitettu verotuksellinen kotipaikka Ranskassa, peritään yleisen verolain 1600-0 C §:n – joka on yksi niistä tämän lain säännöksistä, jotka koskevat ”Caisse nationale des allocations familialesille [perhevastuksista vastaava elin], Fonds de solidarité vieilleselle [eläkerahasto] ja pakollisille sairausvakuutusjärjestelmille perittävää yleistä sosiaalimaksua” (jäljempänä CSG-maksu) – mukaisesti pääomatuloihin, muun muassa kiinteistötuloihin, perustuva maksu, jonka määräytymisperusteena käytetään tuloveron määrittämiseksi huomioon otettua nettomäärää.
- 15 Yleisen verolain 1600-0 F bis §:ssä, sellaisena kuin sitä sovellettiin pääasian tosiseikkoihin, säädetään, että mainituilta henkilöiltä peritään lisäksi sosiaaliturvalain L. 245-14 §:n perusteella ”sosiaalimaksu”, jonka määrä oli kyseessä olevina vuosina sovelletun sosiaaliturvalain L. 245-16 §:n nojalla 2 prosenttia mainituista tuloista. Sosiaalitoimesta ja perheistä annetusta laista (code de l’action sociale et des familles) seuraa lisäksi, että kyseisistä tuloista peritään lisämaksuja, joista yhden määrä on mainitun lain L. 14-10-4 §:n perusteella 0,3 prosenttia ja toisen saman lain L. 262-24 §:n perusteella 1,1 prosenttia.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

- 16 Ranskan kansalainen de Lobkowicz työskenteli vuodesta 1979 Euroopan komission virkamiehenä, kunnes hän jäi eläkkeelle 1.1.2016. Tästä syystä hän kuuluu unionin toimielinten yhteisen sosiaaliturvajärjestelmän piiriin.
- 17 Pöytäkirjan 13 artiklan mukaan de Lobkowiczin verotuksellinen kotipaikka on Ranskassa. Hän saa kyseisestä jäsenvaltiosta kiinteistötuloa. Näistä tuloista perittiin vuosina 2008–2011 CSG-maksua, sosiaaliturvavelan lyhentämiseen tarkoitettua maksua (jäljempänä CRDS-maksu), 2 prosentin sosiaalimaksua sekä tämän maksun 0,3 prosentin ja 1,1 prosentin suuruisia lisämaksuja.
- 18 Verohallinnon kieltäytyttyä hyväksymästä de Lobkowiczin pyyntöä saada vapautus edellä mainituista maksuista tämä nosti tribunal administratif de Rouenissa (Rouenin hallintotuomioistuim, Ranska) kanteen, jolla vaadittiin vapautusta maksuista.
- 19 Mainittu tuomioistuin totesi 13.12.2013 antamassaan tuomiossa, että lausunnon antaminen raukeaa siltä osin, kuin oikeudenkäynnin aikana oli myönnetty huojennus kaikista CRDS:ään liittyvistä maksuista, jotka de Lobkowiczilta oli peritty riidanalaisina vuosina, ja hylkäsi hänen vaatimuksensa muilta osin.
- 20 De Lobkowicz haki tähän tuomioon muutosta cour administrative d’appel de Douaissa (Douain hallintoasioiden muutoksenhakutuomioistuin, Ranska). Hän vaati viimeksi mainittua tuomioistuinta ensisijaisesti myöntämään vapautuksen edelleen riidanalaisista sosiaalimaksuista.

- 21 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa ensinnäkin, että kyseessä olevat maksut ovat kansallisessa lainsäädännössä tarkoitettuja veroja, joten sillä, että de Lobkowicz tai hänen perheenjäsenensä eivät saa mitään niihin liittyvää välitöntä vastiketta, ei ole vaikutusta niiden hyväksyttävyyteen.
- 22 Se esittää seuraavaksi, että unionin tuomioistuimen 26.2.2015 antamasta tuomiosta de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123) ilmenee, että pääomatuloista perittävät veronluonteiset maksut, joilla on suora ja merkityksellinen yhteys tiettyihin asetuksen N:o 1408/71 4 artiklassa lueteltuihin sosiaaliturvan aloihin, eli CSG, 2 prosentin suuruinen sosiaalimaksu ja 0,3 prosentin suuruinen lisämaksu, kuuluvat mainitun asetuksen soveltamisalaan. Syistä, jotka unionin tuomioistuin esitti mainitussa tuomiossa, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että myös 1,1 prosentin suuruisen lisämaksun on katsottava kuuluvan kyseisen asetuksen soveltamisalaan.
- 23 Kansallinen tuomioistuin muistuttaa kuitenkin, että unionin tuomioistuin on jo todennut 3.10.2000 antamansa tuomion Ferlini (C-411/98, EU:C:2000:530) 41 kohdassa, että unionin virkamiehiä ja heidän perheenjäseniään, jotka kuuluvat unionin toimielinten pakollisen sosiaaliturvajärjestelmän piiriin, ei voida pitää asetuksessa N:o 1408/71 tarkoitettuina työntekijöinä. Täten mainitun asetuksen 13 artiklassa vahvistettua yhden sovellettavan lainsäädännön periaatetta ei voida soveltaa heihin.
- 24 Kansallinen tuomioistuin täsmentää lopuksi, että vaikka unionin virkamiehet ovat SEUT 45 artiklan määräyksissä tarkoitettuja työntekijöitä, tässä artiklassa ei esitetä mitään yleistä arviointiperustetta sille, kuinka jäsenvaltioiden ja unionin toimielinten toimivalta jaetaan sosiaaliturvaetuuksien tai maksuihin perustumattomien erityisuuksien rahoituksen osalta, mistä voitaisiin de Lobkowiczin tavoin päätellä, että kyseessä olevien maksujen perimistä häneltä on pidettävä mainitussa artiklassa tarkoitettuna syrjintänä.
- 25 Koska cour administrative d'appel de Douai kuitenkin katsoo, että on epäselvää, onko kyseessä olevien maksujen periminen de Lobkowiczilta unionin oikeuden mukaista, se on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko jokin unionin oikeuden periaate esteenä sille, että Euroopan komission virkamieheltä peritään yleinen sosiaalimaksu, sosiaalimaksu sekä 0,3 prosentin ja 1,1 prosentin suuruiset sosiaalimaksun lisämaksut Euroopan unionin jäsenvaltiossa saaduista kiinteistötuloista?”

Ennakkoratkaisukysymys

Tutkittavaksi ottaminen

- 26 Ranskan hallitus väittää ensisijaisesti, että ennakkoratkaisupyynnö on jätettävä tutkimatta, koska siinä ei esitetä unionin tuomioistuimelle tarpeellisia tosiseikkoja, jotta se voi antaa hyödyllisen vastauksen esitettyyn kysymykseen. Kansallinen tuomioistuin on esittänyt kysymyksensä SEUT 45 artiklaan liittyen muttei kuitenkaan ole täsmentänyt pääasian kantajan kansalaisuutta eikä sitä, onko hän käyttänyt oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen ammattitoimintansa harjoittamiseksi.
- 27 Tästä on muistutettava, että unionin tuomioistuin voi jättää tutkimatta kansallisen tuomioistuimen esittämän pyynnön ainoastaan, jos on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeuden tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (ks. mm. tuomio 22.6.2010, Melki ja Abdeli, C-188/10 ja C-189/10, EU:C:2010:363, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 18.4.2013, Mulders, C-548/11, EU:C:2013:249, 27 kohta).

- 28 Jotta unionin oikeutta voitaisiin tulkita siten, että tulkinta olisi kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen, sen on – kuten unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklassa korostetaan – määritettävä esittämiinsä kysymyksiin liittyvät tosiseikat ja oikeussäännöt tai ainakin selostettava ne tosiseikkoja koskevat lähtökohdat, joihin nämä kysymykset perustuvat (tuomio 11.3.2010, Attanasio Group, C-384/08, EU:C:2010:133, 32 kohta ja tuomio 5.12.2013, Zentralbetriebsrat der gemeinnützigen Salzburger Landeskliniken, C-514/12, EU:C:2013:799, 17 kohta).
- 29 Käsiteltävässä asiassa on todettava, että kansallisen tuomioistuimen esittämä kysymys koskee kiistatta unionin oikeuden tulkintaa. Tästä on korostettava, että – toisin kuin Ranskan hallitus väittää – esitetty kysymys ei koske nimenomaisesti SEUT 45 artiklaa, vaan siinä viitataan yleisesti sellaisen ”unionin oikeuden periaatteen” olemassaoloon, joka estää pääasiassa kyseessä olevien kaltaisten sosiaali- tai muiden maksujen perimisen unionin virkamieheltä kiinteistötuloista, joita hän saa jäsenvaltiossa, jossa hänen verotuksellinen kotipaikkansa sijaitsee.
- 30 Ennakkoratkaisupyynnössä esitetään lisäksi yhteenveto oikeudenkäynnin kohteesta, kuten käy ilmi tämän tuomion 17–20 kohdasta, joissa toistetaan kansallisen tuomioistuimen toteamukset. Mainittu tuomioistuin esittää myös merkityksellisten kansallisten säännösten sisällön ja ne syyt, joiden vuoksi se on ryhtynyt tarkastelemaan unionin oikeuden tulkintaa, viittaamalla unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön ja erityisesti 26.2.2015 annettuun tuomioon de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123).
- 31 Täten on katsottava, että ennakkoratkaisupäätös sisältää sellaiset merkitykselliset tosiseikat ja oikeudelliset seikat, että unionin tuomioistuin voi antaa hyödyllisiä vastauksia ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle.
- 32 Näin ollen ennakkoratkaisupyyntö on otettava tutkittavaksi.

Asiakysymys

- 33 Kansallinen tuomioistuin pyrkii kysymyksellään selvittämään, onko sosiaaliturvan alalla yhden sovellettavan lainsäädännön periaatetta, sellaisena kuin se esitetään asetuksessa N:o 1408/71 ja sittemmin asetuksessa N:o 883/2004 ja sellaisena kuin sitä on täsmennetty 26.2.2015 annetussa tuomiossa de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123), tulkittava siten, että se on esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan unionin virkamiehen jäsenvaltiossa, jossa hänen verotuksellinen kotipaikkansa on, saamista kiinteistötuloista peritään sosiaalimaksuja, jotka osoitetaan kyseisen jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmän rahoitukseen.
- 34 Yhtäältä on muistutettava, että vaikka jäsenvaltiot säilyttävätkin toimivaltansa sosiaaliturvajärjestelmiensä sisällön määrittämisen osalta, niiden on kuitenkin tätä toimivaltaa käyttäessään noudatettava unionin oikeutta (tuomio 1.4.2008, Gouvernement de la Communauté française ja Gouvernement wallon, C-212/06, EU:C:2008:178, 43 kohta; tuomio 21.1.2016, komissio v. Kypros, C-515/14, EU:C:2016:30, 38 kohta ja tuomio 6.10.2016, Adrien ym., C-466/15, EU:C:2016:749, 22 kohta).
- 35 Toisaalta on niin, että unionin virkamies voi olla SEUT 45 artiklassa tarkoitettu siirtotyöläinen, koska hän on jäsenvaltion kansalainen, joka työskentelee muun kuin lähtöjäsenvaltionsa alueella. Tästä huolimatta – sen johdosta, että unionin virkamiehiin ei sovelleta kansallista sosiaaliturvalainsäädäntöä, sellaisena kuin sitä tarkoitetaan asetuksen N:o 1408/71 2 artiklan 1 kohdassa ja asetuksen N:o 883/2004 samassa säännöksessä, joissa määritellään kyseisten asetusten henkilöllinen soveltamisala – näitä virkamiehiä ei kuitenkaan voida pitää noissa asetuksissa tarkoitettuina työntekijöinä. He eivät tässä yhteydessä myöskään kuulu SEUT 48 artiklan, jossa osoitetaan neuvostolle tehtäväksi toteuttaa järjestelmä, joka turvaa työntekijöille sen, että sosiaaliturvan alalla annetut kansalliset säännöt eivät muodostu heille esteeksi, soveltamisalaan, ja neuvosto on toteuttanut tämän tehtävän antamalla

asetuksen N:o 1408/71 ja sittemmin asetuksen N:o 883/2004 (ks. vastaavasti tuomio 3.10.2000, Ferlini, C-411/98, EU:C:2000:530, 41 ja 42 kohta ja tuomio 16.12.2004, My, C-293/03, EU:C:2004:821, 34–37 kohta).

- 36 Unionin virkamiehet nimittäin kuuluvat unionin toimielinten yhteiseen sosiaaliturvajärjestelmään, jonka Euroopan parlamentti ja neuvosto vahvistavat pöytäkirjan 14 artiklan mukaisesti tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen annetuilla asetuksilla ja toimielimiä kuultuaan.
- 37 Tämä sosiaalietuusjärjestelmä on otettu käyttöön henkilöstösäännöillä, joiden V osasto, jonka otsikkona on ”Virkamiehen palkkaus ja sosiaaliset edut”, ja erityisesti kyseisen osaston sosiaaliturvaa ja eläkkeitä koskevat 2 ja 3 luku sisältävät unionin virkamiehiin sovellettavat säännöt.
- 38 Näin ollen unionin virkamiesten oikeudellinen asema heidän sosiaaliturvaan liittyvien velvollisuuksiensa osalta kuuluu unionin oikeuden soveltamisalaan johtuen heidän palvelussuhteestaan unioniin (ks. vastaavasti tuomio 13.7.1983, Forcheri, 152/82, EU:C:1983:205, 9 kohta).
- 39 Tämän tuomion 34 kohdassa mainittu jäsenvaltioiden velvollisuus noudattaa unionin oikeutta sosiaaliturvajärjestelmiensä järjestämistä koskevaa toimivaltaansa käyttäessään ulottuu näin ollen sääntöihin, joilla säännellään unionin virkamiehen ja unionin välistä palvelussuhdetta, eli mainittua palvelussuhdetta koskeviin pöytäkirjan määräyksiin ja henkilöstösääntöjen säännöksiin.
- 40 Kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 72 kohdassa, tämän suhteen pöytäkirjalla on sama oikeudellinen arvo kuin perussopimuksilla (lausunto 2/13 (Euroopan unionin liittyminen Euroopan ihmisoikeussopimukseen), 18.12.2014, EU:C:2014:2454, 161 kohta).
- 41 Samalla tavoin kuin pöytäkirjan 12 artikla, jossa otetaan käyttöön unionin virkamiesten yhdenmukainen verottaminen unionin hyväksi unionin heille maksamista palkoista ja palkkioista ja täten määrätään näiden määrien vapauttamisesta kansallisista veroista, saman pöytäkirjan 14 artikla – siltä osin kuin siinä osoitetaan unionin toimielimille toimivalta päättää virkemiestensä sosiaaliturvajärjestelmästä – on ymmärrettävä niin, että se merkitsee sitä, että jäsenvaltioiden toimivallan piiristä poistetaan unionin virkamiesten velvollisuus kuulua kansalliseen sosiaaliturvajärjestelmään ja näiden virkamiesten velvollisuus osallistua mainitun järjestelmän rahoitukseen.
- 42 Henkilöstösäännöillä, joista on säädetty asetuksella N:o 259/68, on kaikki ominaisuudet, jotka mainitaan SEUT 288 artiklassa, jonka mukaan asetus pätee yleisesti, se on kaikilta osiltaan velvoittava ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa. Tästä seuraa, että velvollisuus noudattaa henkilöstösääntöjä koskee myös jäsenvaltioita (ks. vastaavasti tuomio 20.10.1981, komissio v. Belgia, 137/80, EU:C:1981:237, 7 ja 8 kohta; tuomio 7.5.1987, komissio v. Belgia, 186/85, EU:C:1987:208, 21 kohta; tuomio 4.12.2003, Kristiansen, C-92/02, EU:C:2003:652, 32 kohta ja tuomio 4.2.2015, Melchior, C-647/13, EU:C:2015:54, 22 kohta).
- 43 Tässä yhteydessä on huomautettava, että henkilöstösääntöjen 72 artiklan 1 kohdan neljännessä alakohdasta seuraa, että vakuutettu maksaa osan sairausvakuutuksen kattamiseksi tarpeellisista kuluista, mutta tämän maksun määrä voi kuitenkin olla enintään 2 prosenttia hänen peruspalkastaan. Henkilöstösääntöjen 73 artiklan 1 kohdassa säädetään, että virkamies on tehtäviensä aloittamispäivästä lähtien vakuutettu ammattitautien ja tapaturmien varalta ja että hänen on osallistuttava 0,1 prosentilla peruspalkastaan vapaa-ajan riskit kattavan vakuutuksen maksamiseen. Henkilöstösääntöjen 83 artiklan 2 kohdasta ilmenee myös, että virkamiehet maksavat kolmanneksen eläkejärjestelmän rahoituksesta ja että eläkemaksun määräksi vahvistetaan tietty prosenttiosuus peruspalkasta.
- 44 Edellä esitetystä seuraa, että ainoastaan unioni – eivätkä jäsenvaltiot – on toimivaltainen määrittämään säännöt, joita sovelletaan unionin virkamiesten velvollisuuksiin sosiaaliturvan alalla.

- 45 Kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 76 kohdassa, pöytäkirjan 14 artiklalla ja henkilöstösääntöjen unionin virkamiesten sosiaaliturvaa koskevilla säännöksillä on kyseisiin virkamiehiin nähden samankaltainen tehtävä kuin asetuksen N:o 1408/71 13 artiklalla ja asetuksen N:o 883/2004 11 artiklalla, ja tämä tehtävä muodostuu kiellosta velvoittaa unionin virkamiehiä maksamaan vakuutusmaksuja eri järjestelmiin tällä alalla.
- 46 Pääasiassa kyseessä olevan kaltaisella kansallisella säännöstöllä, jolla unionin virkamiehen tuloista kannetaan sosiaalimaksuja, jotka on erityisesti osoitettu kyseisen jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmän rahoitukseen, loukataan täten yksinomaista toimivaltaa, joka unionille on osoitettu sekä pöytäkirjan 14 artiklassa että henkilöstösääntöjen merkityksellisissä säännöksissä ja erityisesti säännöksissä, joissa säädetään unionin virkamiesten pakollisesta osallistumisesta sosiaaliturvajärjestelmän rahoitukseen.
- 47 Tällaisella säännöstöllä saatettaisiin lisäksi loukata unionin virkamiesten yhdenvertaista kohtelua ja täten tehtäisiin työskentely unionin toimielimissä vähemmän houkuttelevaksi, koska eräät virkamiehet joutuisivat maksamaan maksuja unionin toimielinten yhteisen sosiaaliturvajärjestelmän lisäksi myös kansalliseen sosiaaliturvajärjestelmään.
- 48 Edellä esitettyä arviointia ei voida kyseenalaistaa Ranskan hallituksen väitteillä, joiden mukaan pääasiassa kyseessä olevat sosiaalimaksut on luokiteltava veroksi, joka ei kohdistu palkkatuloon vaan kiinteistötuloon ja josta ei suoraan saada vastinetta tai etua sosiaaliturvasuorituksena. Kuten kansallisen tuomioistuimen esittämistä selvityksistä ilmenee, kyseessä olevat maksut osoitetaan joka tapauksessa suoraan ja erityisesti Ranskan sosiaaliturvajärjestelmän eri alojen rahoitukseen. De Lobkowiczin kaltainen unionin virkamies ei täten voi olla maksuvelvollinen näistä maksuista, koska hänen sosiaaliturvaa koskevia taloudellisia velvoitteitaan säännellään yksinomaan pöytäkirjalla ja henkilöstösäännöillä, ja ne jäävät tästä syystä jäsenvaltioiden toimivallan ulkopuolelle (ks. analogisesti asetuksen N:o 1408/71 osalta tuomio 26.2.2015, de Ruyter, C-623/13, EU:C:2015:123, 23, 26, 28 ja 29 kohta).
- 49 Kaiken edellä esitetyn perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava, että pöytäkirjan 14 artiklaa ja henkilöstösääntöjen unionin toimielinten yhteistä sosiaaliturvajärjestelmää koskevia säännöksiä on tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan unionin virkamiehen jäsenvaltiossa, jossa hänen verotuksellinen kotipaikkansa on, saamista kiinteistötuloista peritään sosiaalimaksuja, jotka osoitetaan kyseisen jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmän rahoitukseen.

Oikeudenkäyntikulut

- 50 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

EU-, EUT- ja EHTY-sopimusten liitteenä olevan Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan (N:o 7) 14 artiklaa ja Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen unionin toimielinten yhteistä sosiaaliturvajärjestelmää koskevia säännöksiä on tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan unionin virkamiehen jäsenvaltiossa, jossa hänen verotuksellinen kotipaikkansa on, saamista kiinteistötuloista peritään sosiaalimaksuja, jotka osoitetaan kyseisen jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmän rahoitukseen.

Allekirjoitukset